

Suomen Anestesiologiyhdistys ry:n lausunto erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen siirtotyöryhmän raportista sekä luonnoksista hallituksen esitykseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen muuttamisesta ja erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta annettavasta asetuksesta (STM 054:00/2013).

Suomen Anestesiologiyhdistys ry (SAY) kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä työryhmän esityksistä ja otsikon mukaisista lainsäädäntömuutoksista.

Asetettu työryhmä on esittänyt perusteellisen selvityksen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen nykytilasta sekä perustellut näkemykset tarvittavista muutoksista. SAY kannattaa ehdotusta, jonka mukaan ohjausvastuu siirtyy vahvasti Sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) ja myös erikoistumiskoulutuksen rahoitus selkiytyisi työryhmän esityksen mukaan.

Uudistuksen tavoitteita ovat koulutuksen laadun, tehokkuuden ja työelämävastaavuuden parantaminen sekä STM:n aseman vahvistaminen koulutuksen sisällön ja määrän koordinoijana. Lisäksi uudistuksella pyritään helpottamaan muiden terveydenhuollon ammattiryhmien välisen työnjaon ja palvelurakenteen muutosten huomioimista. Uudistus tähtää myös eri erikoisalojen tasapainoisen kehittymisen turvaamiseen.

SAY pitää esitetyjä muutoksia perusteluineen myönteisinä, mutta haluaa esittää seuraavat kommentit:

Muutoksella pyritään parantamaan erikoistumiskoulutuksen työelämävastaavuutta ja yhtenä keinona on rahoituksen ohjaus. Esitetty malli on kannatettava, mutta olisi myös tarpeellista erikseen osoittaa tarvittava määräraha koulutuksen ja opetuksen arviointiin ja kouluttavien terveydenhuollon yksiköiden laadun ylläpitämiseen niin, että myös pienillä yksiköillä olisi mahdollisuus toimia kouluttajana. Esitetty erikoistuvaa seuraava rahoitusmalli ei välttämättä antaisi riittävää resurssia jatkuvan arvioinnin toteuttamiseen niissä kouluttavissa yksiköissä, joissa on vain muutamia koulutusvirkoja.

Työelämävastaavuutta tavoitellaan erikoistuvien määrään vaikuttamalla. Erikoistuvien määrä liittyy kiinteästi kouluttavissa yksiköissä olevien virkojen määrään, jotka puolestaan on mitoitettu vastaamaan kulloistakin, eri tulevaa, työvoiman tarvetta. Perustettavan koordinoivan jaoksen kokoonpanossa pitää olla riittävä edustus julkisesta ja yksityisestä palvelujärjestelmästä, jotta voidaan turvata yksiköiden tehokas ja laadukas toiminta myös muutosvaiheissa.

Koordinoivan jaoksen pitää erikoislääkäreiden määrällistä tarvetta arvioitaessa huomioida myös eri erikoisaloilla koulutuksessa olevien suuntautuneisuus eräille suppeille osaamisalueille erikoisalan sisällä ja ko osaamisalueiden työvoimatarve, esimerkkinä anestesiologian ja tehohoidon erikoisalalla anestesiologia, tehohoito, ensihoito ja kivun hoito. Kirurgiasta ja eräistä muista erikoisaloista poiketen SAY:n edustamalla erikoisalalla koko kuuden vuoden erikoistumisaika on eri osaamisalueista huolimatta yhteinen, koska tarvittavat valmiudet ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa.

Erikoistuville lääkäreille tulisi taata mahdollisuus tutustua työelämässä eri erikoisaloihin ilman edeltävää valintamenettelyä. SAY kannattaa kuitenkin valintamenettelyn käyttöön ottamista, kunhan se on valtakunnallisesti koordinoitu, alueellisesti tasapuolinen ja läpinäkyvä ja valinta tehdään vasta, kun lääkäri on päättänyt mille alalle aikoo erikoistua.

Erikoistumiskoulutuksen määräyksiin yliopistosairaalan ulkopuolisesta palvelusta pitäisi puuttua. SAY:n näkemys on, että hallinnollisella päätöksellä ei tulisi vaikuttaa erikoistuvan lääkärin tai hammaslääkärin asuinpaikan valintaan. Toteutuessaan kouluttavien yksiköiden laadullinen kehittäminen jatkuvan arvioinnin pohjalta ohjaa erikoistuvia hakeutumaan myös yliopistosairaaloitten ulkopuolelle.

Yliopistojen rooli koulutuksen järjestäjänä ja sisällöstä vastaavana säilyisi muutoksen jälkeenkin, mutta erikoistuminen ei enää olisi tutkinto vaan ammatillista jatkokoulutusta. SAY:n käsityksen mukaan esitetty muutos on kannatettava.

Helsinki 7.7.2014

Tarja Randell

Puheenjohtaja
Suomen Anestesiologiyhdistys